

महावृत्त

संपादक-अशोक हनवते. मो-9421094991, 7264079990

लातूर वर्ष ३ रे

अंक २३३ वा रविवार दि. १८ फेब्रुवारी २०२४

पृष्ठे ४

खागत मूल्य २ रु.

विकासरत्न विलासराव देशमुख यांच्या पूर्णकृती पुतळ्याचे आज अनावरण

लातूर : प्रतिनिधी पश्चीम महाराष्ट्रप्रमाणे मराठवाड्यातही साखर कारखानदारी यशस्वी ठरते नव्हे तर ती राज्य आणि देशासाठीही आदर्श बनू शकते हे सिद्ध करून या मागास विभागात आर्थिक क्रांती घडविणारे माजी मुख्यमंत्री माजी केंद्रीय मंत्री विकासरत्न विलासराव देशमुख यांचा त्याच्याच प्रेरणेतून सुरु झालेल्या विलास साखर कारखान्यावर त्यांचा पूर्णकृती पुतळा उभारण्यात

आला आहे. या पुतळ्याचे अनावरण आणि विलास भवन या कारखान्याच्या प्रशासकीय इमारतीचा शिलान्यास आज दि. १८ फेब्रुवारी रोजी सकाठी ११.१० वाजता होत आहे. लातूर जिल्हात सहकार आणि साखर उद्योगाची उभारणी करणारे महान नेते, शेतक-यांचे कैवारी, महाराष्ट्राचे माजी मुख्यमंत्री, माजी केंद्रीय मंत्री आदर्शीय विलासराव देशमुख यांच्या पुरुषांकृती पुतळ्याचे अनावरण आणि

कारखान्याच्या 'विलासभवन' या प्रशासकीय इमारतीचा शिलान्यास कार्यक्रम आपल्या सर्वांसाठी एक प्रेरणादायी क्षण असेल. माजी मुख्यमंत्री माजी केंद्रीय मंत्री आदरणीय विलासराव देशमुख यांच्या कुशल नेतृत्वाखाली महाराष्ट्रालाही आदर्श घ्यायल लावणा-या सहकारी संस्था लातूर जिल्हात उभ्या राहिल्याचे चित्र आज आपणाला पाहायल मिळत आहे. असे चित्र उभा करणारे माजी

मुख्यमंत्री माजी केंद्रीय मंत्री आदरणीय विलासराव

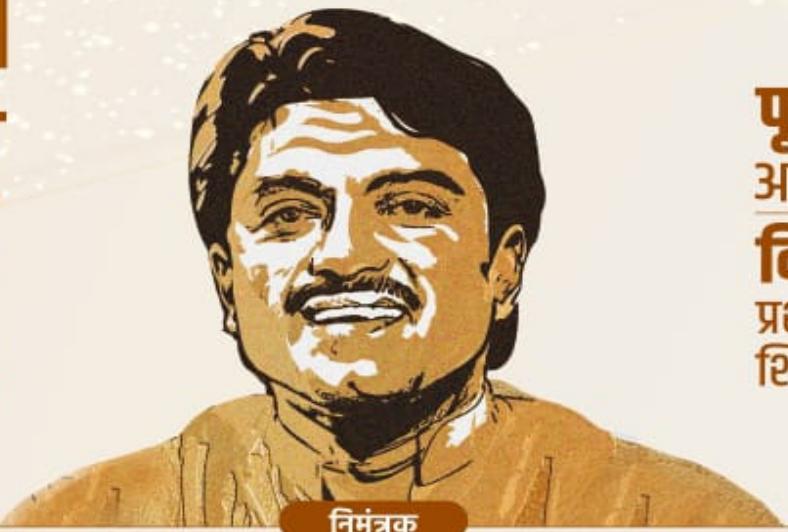
देशमुख यांचे विलास सहकारी साखर कारखाना लि., लातूर तिल., वैशालीनगर, निवळी ता. जि. लातूर येथे उभारण्यात आलेल्या पूर्णकृती पुतळाचे अनावरण आणि 'विलासभवन' कारखान्याच्या प्रशासकीय इमारतीचा शिलान्यास करण्यासाठी श्री. विलासराव देशमुख स्मृति सोहळा आज आयोजित करण्यात आला आहे. विकासरत्न विलासराव देशमुख

जाहीर निमंत्रण

श्री. विलासराव देशमुख साहेब सृती सोहळा

रविवार, दि. १८ फेब्रुवारी २०२४
सकाळी ११.१० वाजता

पूर्णकृती पुतळा

अनावरण समारंभ

विलास भवन प्रशासकीय इमारतीचा शिलान्यास

शुभमस्ते
मा. आ. श्री. नानाभाऊ पटोले
प्रदेशाध्यक्ष, महाराष्ट्र प्रदेश कॉर्प्रेस कमिटी

मा. आ. श्री. पृथ्वीराज चव्हाण
माजी मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य, माजी केंद्रीय मंत्री, भारत सरकार
मा. श्री. अंबादास दानवे
विरोधी पक्षनेते, विधान परिषद, महाराष्ट्र राज्य

मा. श्री. रितेश विलासराव देशमुख
सुप्रसिद्ध सिनेअभिनेते

मा. आ. श्री. नितीन राजत
माजी कूर्जी मंत्री, महाराष्ट्र राज्य
मा. आ. श्रीमती यशोरमती नाश्रु
माजी महिला व बालविकास मंत्री, महाराष्ट्र राज्य
मा. श्री. चंद्रकांत हंडोरे
कार्याध्यक्ष, महाराष्ट्र प्रदेश कॉर्प्रेस कमिटी
मा. आ. श्री. विश्वजित चव्हाण
माजी संघातक न्याय राज्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य
मा. श्री. वस्वराज पाटील
माजी राज्यमंत्री, कार्याध्यक्ष, महाराष्ट्र प्रदेश कॉर्प्रेस कमिटी
मा. आ. श्री. अमित आमिरअली पटेल
उपनेते कॉर्प्रेस विधीमंडळ पक्ष

मा. सौ. सुवर्णाताई दिलीपराव देशमुख

मा. श्री. वैजनाथ शिंदे
माजी आमदार, लातूर ग्रामीण विधानसभा
मा. श्री. श्रीराम्य उटो
अध्यक्ष, लातूर जिल्हा कॉर्प्रेस कमिटी
मा. श्री. सर्जीराव मोरे
वैधानिक, रेणा सहकारी साखर कारखाना
मा. श्री. प्रमोद जाधव
वैधानिक, लातूर जिल्हा कॉर्प्रेस
मा. श्री. समद पटेल
वैधानिक, विलास यो-ऑफिसियल थैंक लि., लातूर

समासद, ऊस उत्पादक, शेतकी, तोडणी - वाहतूक ठेकेदार, कामगार, कर्मचारी व हितचिंतक आपली उपस्थिती प्रार्थनी आहे.

स्थळ : विलास सहकारी साखर कारखाना लि., वैशालीनगर, निवळी, ता. जि. लातूर

विनीत

संजीव रघुनाथ देसाई

कारखानी संचालक, युनिट १

संचालक मंडळ व विलास साखर कारखाना परिवार

आत्माराम रामचंद्र पवार

कारखानी संचालक, युनिट २

दैनिक महावृत्त पहा ऑनलाईन कोठेही mhavratt.com या वेबसाईटवर पाहता येणार

Bharat Chandak

POLYBAG

RECOIL

LEGRAND

HAVELLS

LAF SWITZERLAND

INDIA SAVON

GREATWHITE

SIEMENS

Tapadia Market, Chain Sukh Road, Latur-413512
Ph : (O) 243678, 244458, 250776, (R) 242018
Email: culturalmarket@rediffmail.com

संपादकीय....

बहाणे आणि दुखणे

भारताय राजकारणाला गेला जनक दशक ग्रासून टाकणाऱ्या पक्षांतराच्या रोगाबाबत सर्वोच न्यायालयातून काही ठोस उपाय पुढे आला, तर लोकशाही अधिक सुटृढ पायावर उभी राहू शकेल. शिवसेनेतील फुटीनंतर विधानसभा अध्यक्ष राहुल नार्वेकर यांनी केलेला निवाडा, अजित पवार यांच्या नेतृत्वाखालील गट हीच 'राष्ट्रवादी काँग्रेस' आहे, असा निवडणक आयोगाने काढलेला निष्कर्ष, यानंतर राष्ट्रवादी काँग्रेसमधील फुटीबाबतचा नार्वेकर यांचा निकाल ही सगळी घटनांची साखळी प्राप्तकालाचा विचार करता अपेक्षित होती. शिवसेनेतील फुटीबाबत नार्वेकर यांनी निकाल देण्याआधीच निवडणूक आयोगाने एकनाथ शिंदे यांचा गट हीच 'मूळ शिवसेना' आहे, असा निवाडा करून टाकला होता. त्यामुळे नार्वेकर यांनी गुरुवारी 'राष्ट्रवादी काँग्रेस अजित पवारांचीच!' असा जो काही फैसला केला, त्यात आश्र्य वाटण्याजोगे काहीही नाही. शिवसेनेतील फुटीनंतर निवाडा करताना, नार्वेकर यांनी दोन्ही गटांतील सर्वच आमदारांना पात्र ठरवले होते. राष्ट्रवादी काँग्रेसबाबत निकाल देतानाही, त्यांनी सर्वांनाच 'पात्र' ठरविले आहे. त्यामुळेच शरद पवार गटाच्या नेतेया सुप्रिया सुळे यांनी हा निकाल 'कॉपी पेरस्ट' असल्याची रास्त प्रतिक्रिया दिली आहे. मात्र, यावेळी नार्वेकर यांनी आपल्या निवाड्याला देता येईल तेवढा वैधानिक आणि घटनात्मक नियमांचा मुलामा देण्याचा प्रयत्न केला आहे. पक्षाची घटना, रचना तसेच विधिमंडळातील संख्याबळ या त्रिसूक्रीच्या आधारावर आपण हा निकाल दिल्याचे नार्वेकर यांनी म्हटले आहे. विधिमंडळात शिवसेनेतील एकनाथ शिंदे गटाकडे दोन तृतीयांशाहून अधिक बहुमत होते आणि अजित पवार बाहेर पडले तेव्हा त्यांचे विधिमंडळातील संख्याबळ हे तेवढेच तुल्यबळ होते. हा नार्वेकर यांच्या निवाड्याचा मुख्य आधार आहे. मात्र, यामुळे विधिमंडळ वा संसद यांच्याबाहेर जनतेच्या मैदानात असलेल्या पक्षाला-संघटनेला काही अधिकार आहेत का नाहीत, असा प्रश्न उपस्थित झाला आहे. त्याबाबत खरे तर सर्वोच्च न्यायालयाच्या पातळीवरच गांभीर्याने विचार व्हायला हवा; अन्यथा घटनेच्या दहाव्या परिशिष्टातील पक्षांतरबंदीच्या संबंधातील तरतुदी या यापुढे निरर्थक ठरु शकतात. राष्ट्रवादी काँग्रेसच्या मूळ कार्यकारिणीतील बहुतांश सदस्य हे शरद पवार याना पाठिंबा देत असले, तरी त्यांच्या नेमण्याका या पक्षाच्या घटनेला धरून झालेल्या नाहीत. त्यामुळे या पाठिंब्याचा विचार करता येणार नाही, असाही निष्कर्ष नार्वेकर यांनी काढला आहे. शिवाय, घटनेतील दहाव्या परिशिष्टाबाबतही त्यांनी काही भूमिका घेत आपला निर्णय दिला आहे. पक्षातील असंतोष आणि धोरणविषयक मतभेद यांच्यातून मार्ग काढण्यासाठी दहाव्या परिशिष्टातील तरतुदीचा वापर करणे अयोग्य असल्याची भूमिका विधानसभा अध्यक्षांनी घेतली असून, त्याच भूमिकेचा आधार घेत त्यांनी हा निवाडा दिला आहे. मात्र, अजित पवार यांनी घेतलेली भूमिका हे सरळ-सरळ पक्षनेतृत्वाला आव्हान होते. त्यातूनच ते आणि त्यांचे सहकारी यांनी मूळ राष्ट्रवादी काँग्रेसचे अध्यक्ष शरद पवार यांच्या भूमिकेला छेद दिला होता. यास बंडच म्हणावे लागेल. मात्र, नेतृत्वविषयक स्पर्धेतून निर्माण झालेला असंतोष विधानसभा अध्यक्ष चौरडून टाकू शकत नाहीत; याचे कारण कोणत्याही पक्षातील अंतर्गत स्पर्धेत विधानसभा अध्यक्षांना भूमिका घेता येत नाही, असे भाष्य नार्वेकर यांनी कैले आहे. मात्र, दहाव्या परिशिष्टातील पक्षांतरबंदीसंबंधीच्या तरतुदीत मूळ पक्षातून दोन तृतीयांश विधिमंडळ वा संसद सदस्य बाहेर पडल्यास, त्यांना अन्य कोणत्या तरी पक्षात सामील होण्याची अट आहे. त्याएवजी शिवसेना तसेच राष्ट्रवादी काँग्रेसमधील नाराजवंतांनी बाहेर पडून आपला गट हाच मूळ पक्ष असल्याचा दावा केला. आता नार्वेकर यांच्या या दोन्ही प्रकरणांतील निवाड्यांमुळे त्या दाव्यावर शिकायमोर्तब झाले आहे. उद्धव ठाकरे गटाने नार्वेकर यांच्या निर्णयास सर्वोच्च न्यायालयात आव्हान दिले आहे आणि शरद पवार गटही त्याच मार्गाने जाणार, अशी चिन्हे दिसत आहेत. तेव्हा सर्वोच्च न्यायालयात भारतीय राजकारणाला गेली अनेक दशके ग्रासून टाकणाऱ्या पक्षांतराच्या रोगाबाबत काही निश्चित निदान झाले तर आपली लोकशाही अधिक सुटृढ पायावर उभी राहू शकेल. आजच्या राजकारणात नवे प्रधात पडत आहेत आणि त्यातूनच नवनव्या आघाड्या तयार होत आहेत. यामध्ये पक्षाची मूळ विचारधारा आणि भूमिका यांना हरताळ फासला जाताना दिसत आहे. 'हे आजच्या राजकारणाचे वास्तव असून, अशा प्रकारच्या प्रत्येके कृतीस 'पक्षांतर' म्हणता येणार नाही,' असे नार्वेकर यांनी निकालात म्हटले आहे. त्यामुळेच त्यांचे हे दोन निवाडेही नवीन प्रधात पाडणारेच आहेत, असे देखील कोणी म्हणू शकेल. अर्थात, प्रत्यक्षात जनतेच्या दरबारात मूळ पक्ष कोणता याचा फैसला होणार, हे उघड आहे. शरद पवार तसेच उद्धव ठाकरे यांना त्यामुळेच पुढच्या निवडणुकीपर्यंत वाट बघावी लागणार, हाच नार्वेकर यांच्या या दोन्ही निकालांना मणिनार्थ आवे.

बंदी कसली कोचिंग क्लासेसना 'स्टार्टअप' दर्जा द्या

मागील महिन्यात केंद्र शासनाने कोचिंग क्लासेस व्यवसायासाठी नियमावली तयार करण्यासंदर्भात राज्यांना काही मार्गदर्शक सूचना दिल्या. त्यामध्ये १६ वर्षाखालील विद्यार्थ्यांसाठी कोचिंग क्लासेस असू नयेत, अशी महत्वपूर्ण सूचना केंद्र शासनाने राज्यांना केलेली आहे. मुळात कोट्यवधी रुपयांचे बजेट असलेली शासनाची शिक्षण व्यवस्था अस्तित्वात असताना कोचिंग क्लासेसची गरजच का प्रदाती गाजा विचार सर्तपृष्ठम्

सचोटीमुळे आणि त्यांच्या कौशल्यांमुळे पालक त्यांच्याकडे आकृष्ण होतात व आपल्या पाल्यासाठी स्वेच्छेने खर्च करतात. स्वयंरोजगार हवा की नको? सुरुवातीला साधारणपणे उदरनिर्वाहाचे साधन म्हणून एक शिक्षकी कोचिंग क्लास सुरु होते. पुढे त्या क्लासचा नावलौकिक होतो व विद्यार्थीसंख्या वाढते. अनेक शिक्षकांना यातून रोजगार मिळितो. अनेक गृहिणी शिकवणी व्यवसायातून आपल्या कुटुंबाला हातभार लावतात. शासन एकीकडे स्वयंरोजगाराचा डांगोरा पिटते आणि दुसरीकडे कोचिंग क्लासेस संचालकांनी स्वतःच्या भरवशावर नावरुपास आणलेला व्यवसाय बंद करण्याचा विचार करते, हा कुठला न्याय? शासन स्तरावर कोचिंग क्लासेसची सकारात्मक बाजू केव्हा लक्षात घेतली जाईल? स्टार्टअपची प्रतिष्ठा केव्हा मिळेल विद्यार्थ्यांच्या नावलौकिक मिळवला नाही तर त्याच्याकडे कुठलाही पालक आपल्या पाल्याला पाठवणार नाही ही वस्तुस्थिती आहे. 'हाडाचा शिक्षक' ही संकल्पना कोचिंग क्लासेसमध्ये पाहायला मिळेल. पण नेमके शासनाचे या सर्व सकारात्मक बाबींकडे दुर्लक्ष होते व ज्या काही नकारात्मक बाबी आहे त्याच शासनाच्या व समाजाच्या लक्षात राहतात. देशात नवनवीन कंपन्यांच्या स्टार्टअपना शासन प्रोत्साहन देते, मग कोचिंग क्लासेसच्या व्यवसायाला स्टार्टअपची प्रतिष्ठा केव्हा मिळेल किंवा ती प्रतिष्ठा का मिळ नये, याचाही विचार व्हायला हवा. शाळेतील शिक्षकांना निवडणुकीची कामे, अनेक प्रकारची सर्वेक्षणे, खिचडी शिजवणे अशी अनेक कामे करावी लागतात, परंतु कोचिंग क्लासचा शिक्षक केवळ शिकवण्याच्याच कामावर लक्ष केंद्रित करतो. शाळेचा

भ्रष्टाचारी सत्तेवर कष्टकरी रस्त्यावर

संस्था देशमधील राजकारण किती निच पातळीवर पोहचल आहे प्राची जाणीव खेड्यातील लहान मुलांनाही झाली आहे. मजबूत लोकशाही साठी निरपेक्ष व सक्षम राजकारण आणि मजबूत विरोधी पक्ष आवश्यक असतात. सरकारच्या ध्येयोरुणा बाबत जनतेचे मत सरकार दरबारी मांडून जनतेचा आवाज बुलंद करण्याचे काम मीडिया करत असतो. परंतु देशातील राजकारण बघितले तर हजारो करोडोचे प्रैषाचार केलेले, इडीच्या चौकशी मध्ये अडकलेले जेव्हा भाजपा मध्ये सामील होतात तेव्हा त्यांना प्रश्नाचारी बोलनेही गुन्हा ठरतो. मिडियाने भाजपा मध्ये प्रवेश करून भाजपाचे प्रवक्ते म्हणून आपली जबाबदारी अगदी लाचार होऊन स्वाभिमान ईमान गहाण ठेवून सर्वोत्कृष्ट चाटुगीरी करून पाडत आहेत. हजारो करोडो रुपयांचा भ्रष्टाचार करून देशाला देशातील जनतेला चुना लावणारे नेते तुरुंगात पाहिजे होते भाजपा मध्ये जात आहेत. देशाला जनतेला लुटणारे भ्रष्टाचारी केवळ भाजपा नेतृत्वाचे पक्ष प्रवेश घेऊन भाजपाचे कामच करत नहीत तर याच भ्रष्ट लोकांना संसदेमध्ये, विधानसभेमध्ये, विधानपरिषदेमध्ये पाठवून अजून जास्तीची जबाबदारी देऊन भ्रष्टाचारातुन मुक्त होण्यासाठी संधी देत आहेत. एवढे मानवतावादी काम संध्या सुरु आहे. सरकारला प्रश्न वेचारणारा, भ्रष्टाचारी नेत्यांना भ्रष्ट म्हणण्यारा आज धर्म विरोधी होत आहे. तो देशद्रोही होत आहे. भाजपा मधील अपवाद वगळता राजकीय नेतृत्वावर इडीची धाड पडत नाही. जेथे इडीची धाड पडली तेथे भाजपा नेतृत्वांकडे करोडो रुपये सापडते हे कोणीही नाकारू शकत नाही. भाजपा एवढा प्रामाणिक पक्ष आहे की देशातील संपूर्ण भ्रष्टाचार कमी करण्यासाठी इडीच्या माध्यमातून भ्रष्टनेत्यांच्या घरी धाडी टाकल्या जातात. नंतर कारवाई टाळण्यासाठी त्यांना भाजपा मध्ये प्रवेश करावा लागतो. एकदा भाजपा मध्ये प्रवेश झाला की त्यांना सर्वोत्कृष्ट प्रामाणिक पणाचे प्रमाणपत्र दिले जाते. याच भाजपच्या मोहीमीमुळे देशातील सर्व भ्रष्टाचारी नेते हळूळू भाजपात जाऊन स्वतः चे महुद्दीकरण करून देशप्रेम सिद्ध करत आहेत. लोकशाही साठी सर्वात महत्वाचा असतो तो विरोधी पक्ष. सक्षम लोकशाही मध्ये संसदेत सत्ताधारी व विरोधक यांच्या एखाद्या बिलावर चर्चा होऊन ते पास केले जाते. परंतु भाजपा एवढा मजबूत पक्ष आहे की विरोधी पक्षातील वरेचशे नेते आपल्या कडे घेऊन उर्वरित खासदारांचे निलंबन करून अनेक लोकहिताच्या विरोधी कायदे तयार कोणत्याही चर्चेशिवाय बेल पास करून घेतले जाते. जनतेचे व देशाचे वाटोळे करायला नेघालेले सर्व भ्रष्टाचारी जमाव पार्टी भाजपा होय. राजकारण हे देशातील जनतेच्या कल्याणाचे असायला पाहिजे परंतु ते भ्रष्टलोकांच्या उद्धारासाठी होत आहे. शिक्षण, आरोग्य, रोजगार, महागाई, मुलभूत सुविधा व हक्क अधिकार यावर राजकारण करणे आवश्यक असताना आज राजकारण कुठे नेऊन ठेवले हे फक्त जागृत माणसेच समजू शकतात. राजकारणाला धर्माचे वलय देऊन धर्माला बदनाम आणि धार्मिक लोकांना गुलाम बनवण्याचे काम सुरु आहे. आणि याच गुलाम लोकांच्या, भक्ताच्या माध्यमातून सामाजिक, जातीय व धार्मिक निर्णय करण्याचे काम केले जात नाही. भ्रष्टलोकांना खुर्चीवर बसवून मान सन्मान व पुन्हा देशाला व जनतेला लुटण्याची संधी देली जात आहे. भ्रष्ट लोकांना दिल्लीच्या खुर्चीवर बसवले जात आहे. परंतु रात्रिंदिवस कष्ट करण्याच्या जनतेला दिल्ली च्या रस्त्यावर संविधानीक पद्धतीने येऊ दिले जात नाही. भ्रष्ट लोकांना न मागता वैसा, पद दिले जाते परंतु जनता शिक्षण, रोजगार, आरोग्य सुविधा, मुलभूत सुविधा मागते तर त्यांना मजाव केला जातो. लोकशाही चे दोडवे गाण्याचे नाटक करणारे भाजपा सर्वसामान्य जनतेच्या मुलभूत दक्षाचे उलळंघन करत आहे. हेच आहेत का अच्छे दिन? शेतकरी व्यक्त: मागण्या घेऊन संविधानीक पद्धतीने आंदोलन करत आहेत तर शेतकर्यांनी दिल्लीमध्ये येऊ नये म्हणजे दिल्लीला छावनीचे स्वरूप दिले गेल. जागा जागी पोलीस तेनात करून शेतकऱ्याना अडवले जात आहे. शेतकरी दिल्लीमध्ये येऊन नाही, त्यांचे वाहने दिल्लीत येऊच नाही म्हणून मोठ मोठे आणि मजबूत खिळे सिमेंट मध्ये लाऊन शेतकऱ्याना अडवले जात आहे. शेतकऱ्यांचे ट्रक्टर येऊ नये म्हणून टोकदार खिळे लाऊन लाखो शेतकऱ्यांच्या जिवाशी व संविधानीक हक्क अधिकाराशी खेळले जात आहे. कष्टकरी शेतकऱ्यांना दिल्लीमध्ये जाऊन आपले मतही मांडण्याचा अधिकार नाही तर भ्रष्ट लोकांना दिल्लीच्या खुर्चीवर बसण्याचा अधिकार आहे का? हा प्रश्न जागृत असलेल्या प्रत्येक मानसाला पडलेला आहे. कष्टकरी जनतेला अडवण्यासाठी वेगवेगळ्या प्रकारचे नियोजन केले आहे. खिळे, बैंगिरेट्स, तारांचे कुंपण, अश्रुधार, पोलीस पोर्स अजून बरेच काही सर्वसामान्य शेतकरी कष्टकरी लोकांनी रस्त्यावर येऊन संविधानीक मागाने कोणी बोलुही नाही म्हणून एवढे केले जात आहे. परंतु देशातील हजारो करोडो रुपये लुटून विजय माल्या, निरव मोदी, मेहुल चौकसी सासरखे किती तरी देशाला चुना लाऊन पळून गेले यांना अडवण्यासाठी सरकारला नवीन असे काहीच करायचे काम नव्हते. विमानतळावरून पकडून सरळ तुरुंगात टाकायचे होते. नवीन सुरक्षा तयार करण्याची, त्यांना पकडण्यासाठी जास्तीचा पैसा खर्च करण्याची गरजच नव्हती. सर्व व्यवस्था अगोदरच प्रत्येक विमानतळावर असते. प्रत्येक जनाची चौकशी करूनच व ओळख पटवून च सोडले जाते. मग देशाला चुना लावणारे देश सोडून पळून जाऊ शकतात परंतु देशासोबत प्रामाणिक राहन, देशाला जगवणाच्या शेतकऱ्यांना दिल्लीत जाऊ दिले नाही म्हणजे येथे लोकशाही अस्तित्वात आहे कुठे हेच कळत नाही. शेतकऱ्यांना कष्टकर्यांना अडवण्यासाठी लाखो करोडो रुपये खर्च करून खिळे, सिमेंट, तार, बैंगिरेट्स, अतिरिक्त पोलीस यावर खर्च केल्या पेक्षा लोकांच्या कल्याणासाठी योजना तयार करून त्याची योग्य ती अंमलबजावणी केली तर सर्व सामान्य लोक रस्त्यावर उतरीत च कशाला? सर्वसामान्य लोकांना पाहिजे तरी काय? शिक्षण, रोजगार, आरोग्य सुविधा आणि संविधानीक हक्क अधिकाराचे संरक्षण मिळाले तरीही सर्व सामान्य व्यक्ती समाधानी होतो आणि देशातील समस्या आटोक्यात येतात. नेत्यांचे भ्रष्टाचार बघितले तर डोकं चक्राऊन जाते. भ्रष्टाचाराची रक्कम समजण्या पलीकडे असते. एका नेत्याच्या भ्रष्टाचार लाखों तरुणांच्या हाताला रोजगार मिळवून त्यांच्या आयुष्यात सुख समाधान देऊन भरभराट करू शकते. लाखों तरुणांचे भविष्य उद्भुत करून स्वतः चे पोट भरणारे भ्रष्ट नेते कोणत्या पातळीवर श्रेष्ठ ठरणार आहेत. आपल्या संस्कारानुसार घासातील घास गरजू लोकांना दिले तर तेच चांगले कर्म आहे. पण हे भ्रष्टाचार करणारे एक एक नेता लाखों तरुणांच्या तोंडांचा घास पळवतात, जगाला पोसणाच्या शेतकऱ्यांना उपाशी मारतात हे संस्कार नेमके आहेत कोणाचे? आमदार खासदार कोणत्याही पक्षाचा असो कोणत्याही मतदार संघातील असो त्याचे महिलांच्या बाबतीत वर्तन कसे आहे हे त्या मतदारसंघात बन्याच लोकांना माहिती असते. आमदार खासदारची संपती किती वाढली हे मतदारसंघात सर्वांना माहिती असते. एकदा आमदार खासदार झाले कि पिढ्यानपिढ्यांची कमाई होते. परंतु पिढ्यानपिढ्या कष्ट करण्याचा लोकांवी एका पिढीची कमाई होत नाही याचे नेमके काय कारण असेल? याचे उत्तर सर्वांना माहिती आहे. आमदार खासदार हा आपापल्या मतदारसंघाचा व मंत्री हे संपूर्ण राज्याचे पालनपोषण कर्ते असतात. परंतु आपापल्या मतदारसंघात आमदार खासदार जनतेचे किती कामे करून जनतेची कशी काळजी घेतात हे नव्याने सांगण्याची गरज नाही. कारण विकासकामाच्या नावाखाली झालेले उद्घाटन तर खुप बघायला मिळातात परंतु विकास कामाचे टेंडर, तेथे लागणाच्या मशनरी, कामासाठी लागणारे साहित्य हे कोण पुरवते किंवा ते लोक कोण

असतात हे मतदार सधातील कोणीही सागु शकते. जनतेच तारणहार असलेले आमदार खासदार विकास कामाचा निधी फिरून आपल्याकडे कसा येईल याकडे संपूर्ण लक्ष असते. कोणत्या कामात कशी टकेवारी मिळवली जाते हे सर्वांना माहीत असलेले गुपीत आहे. आमदार खासदार यांनी मतदारसंघात जनतेच्या नावाचा सर्व पैसा लाटला तरी, काही योजना स्वकीयांनाच वाटल्या तरीही, नोकरीचे आमीष दाखवून सर्व सामान्य लोकांकडून पैसा उकळलि तरीही, स्वतः च्या बँक, हॉटेल, किंवा इतर आस्थापनेवर गोरगरीब लोकांची मुल मोल मजुरी साठी लावले आणि त्यांना योग्य पापार नाही दिला तरीही आमदार खासदार यांच्या विरोधात बोलने म्हणजे खुप मोठा अपराध ठरतो. परंतु आमदार खासदांनी संपुष्टात मतदार संघाला ठगुन लुटले तरीही तो अपराध होत नसेल तर हे संस्कार नेमके आहेत कोणाचे? देश सेवा, जनसेवेच्या नावाखाली वर्षांनुवर्षे एकाच घरात राजकारण करून जाती धर्माचा आधार घेऊन स्वतः व स्वतः चे नातेवाईक राजकारण सक्रीय करून जनतेची लुट केली जात आहे आणि त्याला नाव जनसेवा दिले जात आहे. कोणत्याही मतदारसंघात मोजकेच लोक सोडले, जे आफिस भोवती फिरतात, जे भाऊ भाऊ म्हणून मिरवतात त्यांनाच आमदार खासदार आपले वाटतात. सर्व सामान्य जनतेचे काय? देशात किंती आमदार खासदार असे असतील की जनतेत जाऊन जनतेच्या समस्या समजून घेऊन सोडवत असतील व मतदारसंघात आलेला निधी जनतेसमोर ठेवून हिशोब देत असतील. मतदारसंघात आलेल्या निधीचा मालक जनता असता. लोकप्रतिनिधी मार्फत फक्त तो आलेला असतो. जनतेचा आलेला निधी हृष्प करणारा कोणत्या दृष्टीने श्रेष्ठ असु शकतो. थोड्याफार पैशासाठी, जागेसाठी भाऊ भावाचा वैरी होतो. मग लाखो करोडो रुपये जनतेच्या मालकीचे लुटून स्वतः चे मोठमोठे घरे, गाड्या, शेती, हॉटेल, कारखाने होतात खरवं आमदार खासदार यांचे पगार किंती ही वाढले तरीही एवढे प्रामाणिकपणे करणे शक्य होते का? आचरण व नितीमत्ता भ्रष्ट असणारे लोक सतत बसवले जातात. प्रामाणिक लोक निवडून येऊ नाही म्हणून इव्हीएमचा आधार घेतला जातो. जनतेच्या मताला शुन्य किंमत, जनतेच्या कष्टाला शुन्य किंमत. इव्हीएमच्या माध्यमातून लोक निवडून येत आहे म्हणून इव्हीएम नको असे जनताच म्हणत आहे. जर इव्हीएम मध्ये गडबडी न करता कामाच्या जोरावर उमेदवार निवडून येत असतील तर छातीठोकपणे भाजपाचा एक तरी आमदार खासदार बँलेटपेपरवर निवडणूक लढण्याची हिंमत करेल का? इव्हीएम च्या माध्यमातून निर्माण झालेले सरकार जनतेला व देशाला कंगाल करून आमदार खासदार यांना मालामाल करत आहे. आमदार खासदार यांचा प्रश्नाचार थांबण्यासाठी कोणत्याही प्रकारचा प्रतिबंध करण्यात येत नाही. पण कष्टकरी जनता जेव्हा न्याय हक्कासाठी रस्त्यावर येते तेव्हा मात्र त्यांना प्रतिबंध करण्याच्या नावाखाली जिवाशी खेळले जाते. लोकशाही मध्ये भ्रष्ट नेते सततेवर आणि जनता रस्त्यावर असेल तर लोकशाही साठी धोक्याची घंटा आहे. हे समजून जनतेचे उमेदवार निवडून येण्यासाठी इव्हीएम ला प्रतिबंध करणे आवश्यक आहे. तरच जनतेचे हक्क अधिकार सुरक्षित राहुन जनतेला रस्त्यावर यावे लागणार नाही.

*****
विनोद पंजाबराव सदावर्ते
समाज एकता अभियान
रा. आरेगांव ता. मेहकर
पर्सनल नं. ०२३२८४२३२००

